

lui Witold, care era fiul lui Kiestut, principe păgîn, învins și întemnițat de Iagello în 1382³¹. E probabil că expunerea neîndemînată a solului trebuie înțeleasă de fapt ca o aluzie la un tratat de alianță, azi pierdut, între Alexandru cel Bun și Witold, pe care Ștefan cel Mare voia să-l înnoiască. Altfel nu înțelegem menționarea celor doi domnitori în textul soliei, al cărei scop era tocmai o apropiere între Moldova și Litvania.

După încheierea păcii între Litvania și Moscova la 1408, Witold devine disponibil pentru lupta comună împotriva cavalerilor teutoni și participă alături de poloni la lupta de la Grünwald. Am arătat mai sus care era conjunctura politică din răsăritul Europei în timpul acestui război, dominată de dușmănia între Ungaria și Polonia. Abia tratatul de la Lublau, cînd Polonia s-a împăcat cu Ungaria, iar Moldova a fost recunoscută ca vasală a Poloniei, a schimbat situația. Litvania participase la tratatul din Lublau ca cea de a treia parte contractantă. În anul următor (1413) are loc unirea de la Horodlo între Litvania și Polonia, adică întărirea actului de unire de la 1386, cu recunoașterea lui Witold ca mare cneaz autonom și, ceea ce era mai important, cu recunoașterea privilegiilor de imunitate feudală ale nobilimii litvane. Totuși Witold nu era mulțumit: se temea de ridicarea puterii polone și urmărea formarea regatului litvan independent³².

În aceste condițiuni, în 1414, începe al treilea război din secolul al XV-lea între Polonia și cavalerii teutoni, care acum nu se mai puteau bizui pe sprijinul Litvaniei, nici pe al regelui-împărat, Sigismund de Luxemburg. Acest război s-a rezumat la incursiunea unei mari armate polono-litvane în Prusia, la asediul unor cetăți și la retragerea neașteptată de pe cîmpul de luptă a contingentului litvan, în frunte cu marele cneaz, ceea ce aduce o gravă neînțelegere între Polonia și Litvania³³. Polonia, rămasă singură, este obligată să încheie pace cu cavalerii teutoni³⁴.

Despre participarea Moldovei la acest război din Prusia avem o mărturie în cronică prusiană a continuatorului anonim al lui Johann von Posillge, care spune că regele Vladislav a atacat cetățile cavalerilor, aducînd cu dînsul « o oaste nenumărată de litvani, valahi (moldoveni), tătari, ruși, samojiți și mulți necreștini »³⁵. Textul are aspect de exagerare și deformare a proporțiilor oastei adverse ca și cele privitoare la expediția din războiul precedent. E vorba de aceeași înșirare de popoare « necreștine » și schismatice, care lovesc pe « credincioșii cavaleri ». Observăm că cealaltă cronică prusiană a vremii, « *Die aellere Hochmeister Chronik* », vorbind de războiul cu Polonia din 1414, nu pomeneste de participarea moldovenilor³⁶. Totuși avem o mărturie, tot din surse prusiană, care pare mai serioasă: marele maestru al cavalerilor teutoni scrie episcopului de Wrocław într-o scrisoare particulară, chiar în timpul războiului, că dușmanul l-a atacat « avînd în oastea lui ruși, tătari, litvani și moldoveni »³⁷. Długosz, cronicarul polon cel mai bine informat, nu pomeneste de moldoveni în descrierea pe care o face acestui război. El înșiră încă o dată cetele oștirii polone cu comandanții lor și pe mercenarii silezieni și boemi,

³¹ St. Zajączkowski, *Dzieje Litwy pogańskiej*, Liov, 1930, pp. 67—68.

³² *Historia Polski*, I—1, p. 580.

³³ I. Długosz, *op. cit.*, I—2, col. 352—358.

³⁴ *Historia Polski*, I—1, *loc. cit.*; I. Długosz, *loc. cit.*

³⁵ *Scriptores rerum prussicarum*, III, p. 340.

³⁶ *Ibidem*, III, pp. 629—630.

³⁷ L. Gołębiowski, *Panowania Władysława Jagiełły*, I, Varșovia, 1846, p. 532.